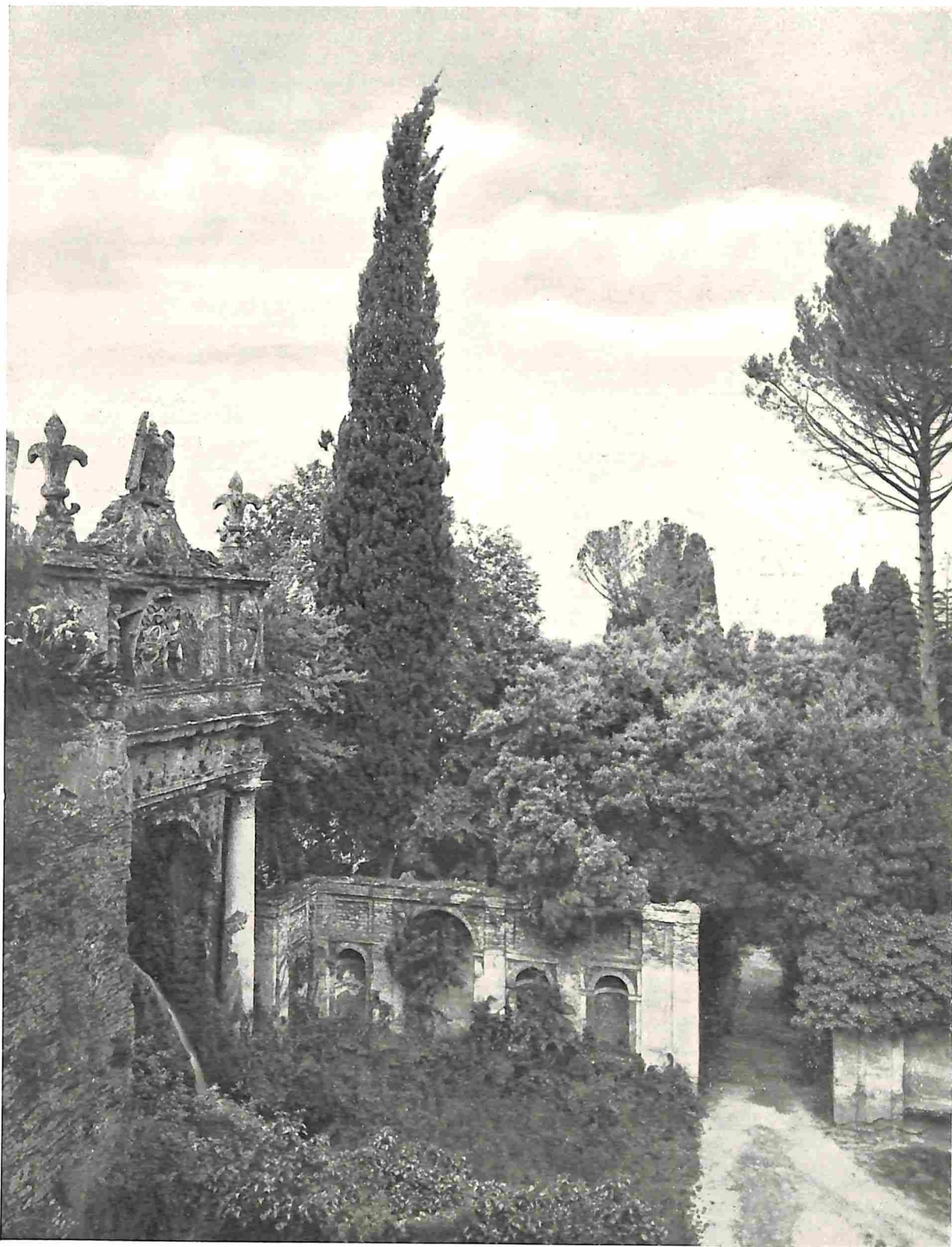

BUITEN

15^E JAARGANG N^O. 21.

ZATERDAG 21 MEI 1921.

IN HET PARK VAN DE VILLA D'ESTE BIJ TIVOLI.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

IN HET PARK VAN DE VILLA D'ESTE BIJ TIVOLI, ILL. BLZ. 241	
VAN TWEEËRLEI RAS, (21), DOOR HAL G. EVARTS . . .	242
HET LAND DER DENNEN, DOOR JAC. GAZENBEEK, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 244—245
HOE DE DIEREN SPREKEN (26), DOOR WILLIAM J. LONG, VERTAALD DOOR S. CILIA STOFFEL . . .	BLZ. 245
HET KLOOSTER MELK, DOOR M. E. GEÏLL. . .	BLZ. 246—251
EEN COMPLIMENT, DOOR R.—V. M.	BLZ. 249
EEN LENTEZANG UIT DE OUDHEID, DOOR DR. L. A. J. BURGERSDIJK JR.	„ 250
BUITEN (GEDICHT), DOOR J. G.	„ 250
DE BLOEMBLADEN VAN LAG-TZE (33), DOOR J. ALLAN DUNN	„ 251
KIJKJE IN HET HOF TE DORDRECHT, ILLUSTRATIE . . .	„ 252

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

VAN TWEEËRLEI RAS

20)

DOOR HAL G. EVARTS.

FLASH versnelde zijn loop en draaide vlug en onophoudelijk om zijn prooi heen; terwijl hij van tijd tot tijd schijnaanvallen deed. Deze wonderlijke tactiek verwarde en verbijsterde het minder vlugge brein van de kat, zoodat zij ten slotte wilde vluchten. Juist toen zij zich omwendde, sprong Flash haar op den rug en sloeg zijn vreeselijke tanden in haar nek vlak achter de ooren. De groote kat wierp zich op haar ééne zijde, om haar klauwen te kunnen gebruiken, maar Flash sprong dwars over haar heen naar den tegenovergestelden kant. Nog tweemaal trachtte de kat zich op de andere zijde te wentelen en tweemaal sprong Flash over, terwijl hij zijn vernietigenden greep geen oogenblik verminderde. Zijn machtige kaken sloten zich steeds meer, tot zijn lange hoektanden door den nek heendrongen en elkaar ontmoetten. Toen gaf hij met zijn bek nog een harden ruk, een draai, liet zijn prooi los en sprong vlug weg.

De ontbloote nagels sloegen krampachtig om zich heen en beschreven wilde kringen in de lucht; toen nog slechts enkele spiertrekkingen — en de groote ronde oogen verstarde in de strakheid van den dood. Flash scheurde het vel van de heupen en begon te smullen. Door een vreemde gril van de natuur is het vleesch van de loskat of roode los zeer malsch, fijn van vezel en licht, bijna zoo doorschijnend als het borstvliesch van een kwartel; toch gaf Flash niet zooveel om dit soort van lekkernij en was het zwaardere roode vleesch van grooter wild hem liever; hij schrokte er dus niet zoo geweldig van, als hij gedaan zou hebben, wanneer zijn slachtoffer een eland of hert geweest was.

De wind zwol aan tot een stijve bries, floot om de rotsen en loeide in het hooge hout. Plotseling trad er dan een volkomen stilte in, waarna de wind weer opsprong, maar uit geheel andere richting; soms werd die in den tijd van eenige seconden totaal tegenovergesteld aan de vorige. Rukwinden kwamen aanstormen van verschillende bergketens en wervelden in de heuvels rond, stoven in de eene kloof van onder op naar boven, terwijl in het vlak daarnaast liggende ravijn de lucht met geweld naar de diepte gezogen werd.

Zich verlustigend in zijn vrijheid, liet Flash de kat in den steek en ging op een zwerftocht uit. Hij koos den heuvelrug, die van de groote bergketen aftakte en de kloof aan den Noordkant begrenste; dien volgde hij tot waar de hoogte in een punt eindigde, die steil neerdaalde tot aan den smallen bodem van het dal bij de samenvloeiing van de twee bergstroompjes.

Toen hij op dezen uitlooper stond te te kijken, trad er weer plotseling een volkomen windstilte in. Zwakke geluidstrillingen drongen tot zijn oor door, de klank van ijzer op rotsgrond — en hij wist, dat ergens ver weg op de helling van de bergketen een karavaan van lastpaarden uit de richting van den Rampartpas aankwam.

Hij knorde ongerust en keerde naar huis terug. Toen hij halfweg de hut gekomen was, stond hij plotseling stil; elk haar langs zijn ruggegraat ging stijf rechtop staan. Hij had duidelijk de lucht van één enkelen man opgevangen; even één sterken geur, die dadelijk daarop in een dwarreling van luchtstroomen verloren ging. En dien reuk kende hij: hij was van één van de mannen die in Brent's hut gezeten hadden op den avond, toen hij door het venster naar binnen gekeken had; één van de drie, die dienzelfden nacht de heuvels ingetrokken waren. Dikwijls had Flash zijn spoor opgemerkt onder de verschillende voetindrukken, die om het geheime kamp bij den Twee-Oceanapas heen liepen. Later was diezelfde man weer bij den troep kerels geweest, die zich van het meisje hadden willen meester maken, toen zij in den zwarten mist hun kampvuur voor dat van Vader Kinney aangezien had en argeloos op hen toegekomen was.

Flash wist, dat de man ergens vlakbij moest zijn. Het was niet de lucht van een spoor, neen — het was de geur van het lichaam zelf, dien hij opgevangen had! Hij sloop langs den rotsrand, maar kon de lucht niet weer krijgen; toen rende hij, zonder zich verder te bedenken, zoo snel mogelijk naar de hut.

Daar zat Moran op den drempel; Betty was er niet! Flash vond haar warm spoor, nog geen vijf minuten oud; het liep langs de helling naar beneden; al gauw wendde het zich schuin op het riviertje toe. Hij had den wind in den rug, zoodat hij haar lichaamsgeur niet kon opvangen, en het gekreun der boomen, die door den storm heen en weer gezwiept werden, overstemden het geluid van haar voetstappen, maar hij wist, dat zij dicht voor hem uit moest zijn.

Er was een oogenblik van rust en plotseling keerde de wind — de lucht werd nu in de kloof opgezogen, zoodat Flash de volle vlag in den neus kreeg. En even onverwacht als de verandering van windrichting, was de verandering, die in het dier plaats greep. De hond, op zoek naar een geliefde meesteres, werd plotseling wolf, die op gevaarlijken buit uit is. Hij sloop voorzichtig, zonder eenig gerucht, van den eenen hoop omgewaaide stammen naar den anderen — hij gromde niet. Grommen zou den vijand, dien hij nu besloep, niet verschrikken — het zou hem alleen waarschuwen en dan was de dag voor Flash verloren. Want het wezen, dat hij nu besloep, was een mensch.

De wind blies vlak in zijn gezicht en bracht de mededeeling, dat Betty een eindje voor hem uit achter den wirwar van laag hout en struikgewas moest zijn — en dat de man dicht bij haar was. Nog een paar meters — en hij zag haar zitten, op een omgevallen boomstam naast het wildpaadje. Vijftig meter hooger op zat de man achter een boomstomp neergehurkt.

Hij bewoog zich tersluiks en met groote behoedzaamheid. Terwijl Flash hem bespiedde, sloop hij naar een boom, die een paar voet dichter bij het meisje stond, en toen zij zich omwendde en de helling opkeek, bleef hij doodstil, achter den stam verborgen, staan. Flash beschreef een cirkel om zijn vijand in den rug te kunnen komen, hij kroop voorzichtig in een grooten kring achterom en zorgde wel, niet gezien te worden. Toen hij zijn doel bereikt had, was de man het meisje al halfweg genaderd. Nu hielp Flash zijn ervaring in het besluipen van allerlei soorten wild; de slimheid van den prairie-wolf kwam hem nu goed te pas. Een echte hond zou moedig tot den aanval overgegaan zijn bij het eerste teken, dat een geliefd wezen gevaar dreigde; en hij zou zeker zijn doel gemist hebben, want hij zou zelf gedood zijn. De man immers droeg aan elke heup een geweer en Flash kende het gevaar, dat hij liep, maar al te goed; hij wist dat zijn eenige kans op welslagen lag in het feit, dat hij onopgemerkt was gebleven; hij moest nu wachten, tot de man dekking zocht in struikgewas, dicht genoeg, om zijn eigen nadering te verbergen, totdat hij zijn vijand op zóó korten afstand voor zich had, dat hij hem met één laatsten geweldigen sprong bereiken kon.

Hij sloop zoover mogelijk vooruit, zoodat hij aan den éénen kant een boschje binnengleed, terwijl de man het aan de andere zijde verliet; toch was hij nog niet nabij genoeg om den sprong te kunnen wagen. Nog slechts dertig voet van het meisje verwijderd, knielde de man achter een anderhalf meter hooge opeenstapeling van omgevallen mastboomen neer. Veertig voet achter hem ging Flash, gedekt door een knoestigen stronk, plat op den grond liggen. Het was te ver voor een enkelen sprong, maar het was zijn laatste hoop. Als de man over of door de stammen begon te kruipen, was het voor hem tijd zijn slag te slaan. — Minuten lang bewoog geen van beiden zich, de man scheen niet tot den naasten stap te kunnen besluiten. Eindelijk maakte hij een kleine voorwaartsche beweging en Flash spande zijn spieren voor den aanval — maar plotseling trokken beiden zich terug, elk achter zijn eigen bedekking.

Al de zintuigen van Flash waren zoo in beslag genomen geworden door de gevaarlijke jacht, dat zij niets anders meer in zich hadden opgenomen. Zoo kwam het, dat de scherpe ooren van den man een geluid opvingen op hetzelfde oogenblik, dat de hond de lucht kreeg. Een tweede man kwam een bocht van het wildpad om: hij stapte stevig door. Hij was tenger gebouwd en liep flink rechtop, zijn grijze baard zag er keurig verzorgd uit en was eerst kort geleden bijgeknipt, waaruit bleek, dat hij zoo pas uit de bewoonde wereld kwam.

Deze nieuwe verwickeling was te veel voor Flash. De hond in hem deed zich gelden boven den wolf en een oogenblik hing hun aller lot aan een zijden draad. Slechts een reddende straal van herinnering, die uit het donker vaag verleden tot hem doordrong, hield hem er van terug, de aandrift van den hond te volgen en zich op de beide mannen te werpen, — zich op te offeren om het meisje te waarschuwen. Deze herinnering was niet een duidelijke voorstelling van den éénen keer, dat hij den man met den baard gezien had, dien nacht, toen hij op de door de maan verlichte vlakke voor het eerst het meisje gevonden had. Zijn geheugen was niet zoo sterk en zou niet zoolang de identiteit hebben kunnen onthouden van iemand, die geen bijzonder diepen indruk op hem gemaakt had. Eerder was het een zekere onbestemde gemeenzaamheid van voorkomen en reuk, die, hij wist zelf niet hoe, op aangename wijze met het meisje in verband scheen te staan. Zonder de reden te begrijpen, voelde hij plotseling, dat deze man, in plaats van een verdubbeld gevaar, een versterking van de positie van hem en het meisje beteekende.

Betty zat verstrooid een anderen kant uit te staren en zag hem niet vóór hij vlakbij was. Toen keek zij op, herkende hem, snelde met een korten uitroep het wildpad op en wierp zich in zijn armen. Flash wist wel, dat deze omvatting geen strijd beteekende, geen gevecht op leven en dood, zooals het gebaar scheen aan te duiden. Menschen hadden nu eenmaal vreemde manieren. Betty en deze man waren goede vrienden.

Zoo zeker als Flash een buitengewoon dier was, zoo zeker waren de twee mannen daar op die plek buitengewone menschen. Beiden waren koel van hoofd en wisten zich in alle omstandigheden te redden. Het zou al heel moeilijk gaan, één van die twee zóó te overrompelen, dat hij een oogenblik zijn tegenwoordigheid van geest verloor. En toch — de man, die op den loer lag, scheen de beslistheid van handelen, die hem gewoonlijk eigen was, nu te missen — hij scheen te wankelen in zijn besluit. Eindelijk echter stond hij op achter den hem beschuttenden wal van boomstammen; zijn rechterhand tastte naar het geweer aan zijn heup.

Flash stormde geluidloos op hem toe. De man had het geweer eerst half te voorschijn getrokken, toen de tanden van den wolf zijn onderarm van den elleboog tot den pols openscheurden en met kracht tegen den handwortel sloegen, zoodat het geweer met een plof op den grond viel.

De kracht van den aanval deed Flash tegen het opgestapelde hout aantuimelen en hij werd half onder de vallende blokken begraven. Harte, hoewel overrompeld door den onverwachten vijand en krimpens van pijn, verloor geen oogenblik zijn kalmte — er was heel wat meer noodig om zijn koel verstand te benevelen. Hij slaakte slechts een korten hijgenden zucht, terwijl zijn linkerhand naar het andere geweer reikte.

En Flash, die zich vrij gemaakt had en zich tot den tweeden aanval oprichtte, zou zeker den dood gevonden hebben, als de man op het wildpad niet even vlug gehandeld had als Harte zelf. Zijn oog had de slanke grijze gedaante die in aanvallende beweging vooruitschoot, opgemerkt en tegelijk het doel van dien aanval, den man achter de boomstammen, gezien. Hij

sprong zes voet van het meisje weg; zijn hand greep haastig onder zijn jas naar het geweer, dat in den riem onder zijn linkeroksel hing.

Ook in deze plotselinge moeilijkheid lieten Harte's sterke zenuwen hem niet in den steek. In plaats van op Flash te schieten, richtte hij het geweer in zijn linkerhand op den man beneden en boog zijn verminkten rechterarm voor zijn gezicht om zijn keel tegen den woesten aanval van den wolf te beschermen. Twee schoten klonken tegelijk en op hetzelfde oogenblik, dat Flash zijn tanden in Harte's schouder begroef, viel deze, getroffen, achter de stammen neer. Toen Flash terugsprong, zag hij den anderen man krachteloos ineenzakken en op het wildpad neerstorten.

Flash zocht een schuilplaats achter een boomstomp.

De beide mannen lagen stil en rustig. Hij hoorde Betty, die naast den ouderen man neerknielde, snikken. Toen kwam Moran van de hut aanstormen, het kreupelhout kraakte onder zijn haastige stappen; hij stootte ongeduldig de in den weg liggende stammen op zij. Flash kroop verder weg. Hij wist, dat de twee mannen stervende waren en was er niet zeker van, in hoeverre dat goed of verkeerd was — en hoe groot zijn aandeel in de schuld was. Zou men er hem verantwoordelijk voor stellen? Menschen konden soms zoo zonderling redeneeren. Flash hield zich maar stilletjes achteraf.

Moran vond Betty op het wildpad neergeknield.

„Waar is de ander? — zeg gauw!” vroeg hij.

„Daar,” antwoordde zij, naar de helling wijzend. „Maar hij is dood. Ga niet weg. Kom mij hier helpen met mijn vader, gauw!”

Moran knielde naast haar neer en begon het flanellen sport-hemd los te knopen. „Ik zal doen, wat ik kan. De ander opende de oogen en schudde het hoofd.

„Te laat, mijn jongen,” zeide hij. „Het is zoo ook goed. Pas op haar. Zorg dat Nash haar geen kwaad kan doen.” Hij glimlachte tegen Betty en sloot zijn oogen. En daar in het dennenbosch huilde Flash — niet zijn gewone geluid, maar een smartelijk klagend hondengehuil, dat nooit te voren uit zijn keel opgeweld was.

Moran sprong plotseling op; want vanuit de dooreengevallen stammen, een paar voet de helling op, klonk een stem: „Ik zou wel eens willen weten, hoe het komt, dat een hond precies weet, wanneer een mensch aan zijn eind komt!”

Moran vond Harte languit op den grond liggen.

„Je kent mij niet, Moran,” zeide hij. „Ik ben Calvin Harte. Het is vreemd, zooals de dingen soms loopen. Geen mensch is mij ooit de baas geweest, zoolang ik mijn hersens gebruikte; één keer in mijn leven verloor ik mijn hoofd — en het is met mij gedaan. Ik had het meisje vroeger al gezien. Ik werd hierheen gezonden om jou te doden, en zag haar weer. Zij bracht mij het hoofd op hol — ik bleef hier rondhangen om naar haar te kijken; ik maakte het plan, jou te doden en haar voor mijzelf te houden. Mijn besluiteloosheid heeft mij ten val gebracht. Dat is altijd zoo: verlies je beslistheid van optreden en je verliest je leven.”

„Wie heeft je op mij afgezonden?” vroeg Moran.

Harte schudde glimlachend het hoofd.

„Ook nu kan ik mijn eigen kameraden niet verklikken,” zeide hij. „Ik heb nooit valsch spel gespeeld, of den een aan den ander verraden, om zelf te winnen. Ik heb maar aan één eind getrokken — het kortste.” — Na een kort stilzwijgen kwam hij op zijn eerste vraag terug: „Hoe weet een hond, wanneer een mensch sterft? Zij zeggen, dat je een natuuronderzoeker bent, dus weet jij het me misschien te vertellen.”

Het leek Moran alles zoo vreemd, onwezenlijk als een droom: Betty, die daar bij haar ouden vader knielde en hier deze man, die over gewone dingen praatte, zoo kalm, alsof hij nog honderd jaar te leven had in plaats van enkele seconden. Harte raadde zijn gedachte

„Ik wil liever praten dan denken, nu ik ga sterven,” zeide hij.

„Dit onderwerp is even goed als een ander. Weet je, hoe het komt?”

„Door den reuk,” vertelde Moran, aan zijn gril toegevend. „Een op vogels afgerichte hond kent het onderscheid tusschen een doden en een getroffen vogel. Hij zal „staan” bij een gewonden kwartel, maar hem beetpakken om te apportereen, zoodra het dier sterft. Er schijnt een verschil van reuk te zijn. Ik denk, dat een hond op dezelfde manier het oogenblik weet, dat een mensch den geest geeft.”

(Wordt vervolgd).

DE DENNENZOOM ONDER DEN VERGADERBERG.

HET LAND DER DENNEN.

TWAS ongemerkt November geworden. Buitengewoon lang hadden we van den schitterenden herfst kunnen genieten, maar de eerste ruige storm had met zijn woest vandalisme danig huisgehouden in de champagne-g'orie der beukenbosschen.

's Avonds als ik nog eens een frissche marsch maakte langs bekende boschpaden, zag ik weer de sterren flikkeren tusschen het zwarte kantwerk der takken en dat gaf reeds zoo'n echte winterimpressie.

Er rilde nog wel wat schamel blad aan enkele takken maar 't meeste lag als een duizendvoudig gerimpelde, terra-cotta vracht tusschen de bronzen pijlers der beuken, tot ook daar de winterregens hun verweerenden invloed zouden laten gelden.

In het koude jaargetijde geven onze dennen nog wat diepte en innigheid aan 't landschap en blijven ze met hun altijd groene suizende kruinen, schemerige lanen, intieme slingerpaadjes en zonnige zoomen 'n rijke afwisseling bieden.

Ja, thans, in de lente, mogen we ze minder waardeeren, in den winter voelen we zoo, wat we aan onze dennen hebben, en ook 't vogelvolkje weet ze te waardeeren.

Tegen den avond zoeken dan de kraaien en roeken hun donkere slaapboomen op, de houtduiven zijn er al neergeswermd..... schrikken rumoerig op als je zoo in donker het dennebosch inkomt en — met stille rinkelgeluidjes zoeken goudhaantjes, meezen en andere vogels een warm slaapplaatsje in 't dikke naaldenpak.

* * *
Vooral de oude groepen of boschranden met hun zware, onregelmatig geplante reuzen hebben een groote bekooring.

Tot één van de schoonste plekjes uit den omtrek van Ede behoort ongetwijfeld de dennezoom onder den *Vergaderberg*. De overlevering wil, dat hier in deze buurt vroeger recht gesproken werd; de naam Ede zou nog in verband staan met het oude germaansche „etten = rechtspreken” (ook nog bewaard in et-stoel = rechtbank = Germ).

Het is natuurlijk moeilijk te beoordeelen in hoeverre deze overlevering grond van bestaan heeft en voor ons is het momenteel ook van meer belang of dit plekje een voorbeeld is van karakteristiek landschapschoon. Violet-bruin schemert de wijde hei achter de oude stammen, die met hun gigantisch verwrongen takken iets grillig romantisch hebben.

't Is een schoon gezicht als boven den verren heirand de ochtendzon rijst en men staat op den Vergaderberg. Dan brandt achter het koolzwart der dennen het incarnaat van den vlammdenden hemel.

En — in den avond — loop ik de hei op en zie van den anderen kant nu de geweldige reuzen die als een onverzettelijke brandwacht, scherp geëtt staan tegen het oranje-rood van de Westerkim.

De „brandwacht” noem ik ze altijd in mezelf en geen plekje is op zonnige winterdagen mij liever dan dit, waar de golvende en zacht glooiende hei zich in neveling verliest en deze rustige boomen als zwijgende wachters de jaren over hun toppen zien verglijden.

* * *
Weer een geheel ander dennenlandschap geeft het oudste deel van het Sysseltsche bosch. Op den woest-heuveligen bodem staan de boomen in charmante onregelmatigheid verspreid.

Groot is hier het aantal door den storm scheef gegroeide exemplaren en nog menigvuldiger zijn de z.g. dubbelboomen.

In den winter — na sneeuwval — is het Sysseltsche bosch — en dit plekje in 't bijzonder — buitengewoon mooi en ik kan een ieder, die daartoe ook maar eenigszins in de gelegenheid mocht komen, ten sterkste aanraden eens een kijkje te nemen. Men onthoude het, en vergeet, na de pracht, die het Veluweland onvergetelijk schoon is.

HOE DE DIEREN SPREKEN

26) DOOR WILLIAM J. LONG.

Met toestemming van den schrijver vertaald door S. CILIA STOFFEL.

SOMMIGE van mijn lezers herinneren zich in verband hiermee misschien den eenigszins haveloozen, heerachtigen, ouden man, die een jaar of twintig geleden in de openbare parken van Parijs de bezoekers placht te vermaken door met de musschen te spelen. Zoo lang hij rustig zijn weg ging, letten de vogels niet meer op hem dan op eenigen anderen wandelaar; maar niet zoodra begon hij te sjilpen, of er verspreidde zich een wilde en vroolijke opgewondenheid in de boomen. Van alle kanten stroomden de musschen op hem aan, streken hem op hoed of schouders neer, terwijl ze luidkeels om het voedsel riepen, dat ze in zijn zakken schenen te weten, maar dat hij hen in den beginne niet geven wilde. Als hij een schare menschen bij elkaar had om naar hem te kijken (want hij was ijdel op zijn gave, en verdiende een bescheiden stuk brood door na de vertooning met zijn hoed rond te gaan), pikte hij een mannetjesmusch uit den troep en riep: „Wat, ben *ij* hier weer, Bismarck, jou schurk!” Dan schold hij het musschemannetje uit voor barbaar, Pruis, ongemanierden indringer die onder fatsoenlijke Fransche musschen niets te maken had; en eindelijk joeg hij, terwijl hij net deed, alsof hij woest nijdig werd, Bismarck van de eene bank naar de andere en gooide hem met zijn hoed. En Bismarck ging er op in door den hoed te ontduiken, terwijl hij al dien tijd lustig sjilpte, alsof 't heel grappig was, en vloog terug om aan de broodkorst te pikken, die de oude man tusschen zijn lippen hield of uit zijn zak liet steken.

Men had dit gewoon voor een aangeleerd kunstje kunnen houden, wanneer Bismarck altijd dezelfde was geweest; maar hij was elke willekeurige mannetjesmusch, die de man uit den troep pikte. Als hij met de vogels gespeeld had tot ze er genoeg van hadden, voerde hij ze, ging met den hoed rond, en slenterde weg om zijn vertooning met een anderen zwerm, in een ander deel van het park te herhalen. Dat deze omzichtige en achterdochtige vogels, veel wantrouwend tegenover den mensch dan de musschen in de wildernis, veeleer zijn bedoeling, als wel zijn woord of handelwijze begrepen; dat hij ze zijn vriendelijkheid kon laten voelen, zijn *camaraderie*, zijn lokroep om te komen spelen, zelfs als hij voorgaf achter ze te jagen — was de indruk van één bezoeker op zijn minst, die hem telkens weer gadesloeg bij zijn eigenaardig vermaak.

Er moet zwijgend de een of andere gedachtenwisseling tusschen den acteur en iemand uit zijn gehoor hebben plaats gehad; want al gauw, ofschoon ik in 't geheel niet tegen den ouden man sprak, maar hem slechts scherp waarnam, begon hij mij zijn bijzondere belangstelling te toonen. Waarop ik de kennis in de hand werkte, hem ten eten vroeg, als een koning onthaalde en meende zijn vertrouwen gewonnen te hebben, toen ik hem had meegenomen om een grooten wolf van mij te zien, die voor een liefhebber van vogels of andere dieren wel een raadsel moest zijn. De wolf was er een uit een wilden troep, die onlangs in den dierentuin was aangekomen uit Siberië, waar ze in een kuil waren gevangen en verscheept met al hun woestheid in zich. Door de een of andere gril der natuur had die wolf zich aan mij gehecht als een verdwaalde hond; door een wonderbaarlijk fijn vermogen herkende hij mijn komst op een afstand, zelfs in een schare dagjesmenschen, en duwde zijn woesten snuit tegen de traliën van zijn kooi, om te huilen of te brullen tot ik kwam en een hand naar hem uitstak, ofschoon hij even woest en gluipsch als de rest van den troep tegen iedereen anders was, zelfs tegen den oppasser, die hem voerde. Dit interesseerde den musschen-temmer natuurlijk; maar hij zweeg of was te spraakzaam elken keer dat ik tot de zaak kwam, die ik wilde weten. Hij wilde me niet vertellen hoe hij de vogels voor zich won, maar maakte iets geheimzinnigs

en een hocus-pocus van de natuurlijke gave, waar hij zijn onzeker bestaan bij vond.

Voor hetzelfde „geheim” stond ik later in een geheel andere omgeving, in 't binnenland van Newfoundland. Terwijl we eens langs een zalmrivier stroomaf liepen, wees mijn Indiaan, een merkwaardige man met een bijna bovennatuurlijke gave om allerlei in 't wild levende dieren te roepen, naar een gat op zij van een afgebroken tak, en zei: „Daarheen gaan en kloppen; eens kijken of specht thuis is.” Ik ging en klopte zachtjes, maar er gebeurde niets. „Nog kloppen, beetje harder kloppen”, zei Matty. Ik klopte weer, flinker, en weer gebeurde er niets. Toen kwam de Indiaan en roffelde met zijn knokkels op den boom, terwijl ik op zij stond; en onmiddellijk stak een specht, die op haar eieren zat te broeden, haar kop uit het gat en keek nieuwsgierig op haar bezoeker neer.

Den volgenden dag herhaalden we op dezelfde plek precies dezelfde vertooning. Na ons visschen 's morgens; en weer was het merkwaardige voor mij, niet dat de vogel onmiddellijk bij den oproep van den Indiaan verscheen, maar de eigenaardige, aandachtige manier, waarmee hij zijn kop wendde om op hem neer te kijken. Toen hij zijn gave telkens weer liet blijken aan de deur van andere spechten, wien mijn geklop niets kon schelen, vroeg ik: „vertel me nu eens, Matty, hoe je dat doet.”

Maar Matty lachte slechts. Wanneer we alleen in de bosschen zijn heeft hij een echt gevoel voor humor, ofschoon hij op andere tijden grimmig genoeg kan zijn: „O, specht mij kennen; hij op mij neer kijken,” zei hij, en dat was al wat ik ooit uit hem kon krijgen.

Hoewel ik dus verscheiden malen gebruik heb zien maken van het vermogen, heb ik den man nog niet ontdekt, die het bezat en me een verklaring kon of wilde geven. Ik voor mij twijfel er echter niet aan, dat de neger, de Franschman en de Indiaan en alle anderen, die een ongewonen invloed op dieren uitoefenen, dit doen door middel van hun onderbewust vermogen om te „praten” of neigingen zonder woorden over te brengen, zooals het wilde volkje dat in troepen leeft, gewoonlijk onder elkaar spreekt. Ik kan tenminste veel begrijpen van wat ik onder vogels en andere dieren zie gebeuren, door aan te nemen, dat ze op deze wijze praten.

Zoo'n vermogen lijkt geheimzinnig, ongelooflijk in een beschaafde wereld van gezond verstand en rumoer; maar mij dunkt, dat elke man en vrouw geluidloos met het dier spreekt, zonder zich van het feit bewust te wezen. „Wie wild wil zien moet zijn geweer thuis laten,” is het vaste zeggen onder de jagers; maar de reden voor die goede vermaning is nog niet aan 't licht gekomen. Wanneer ge zes dagen tevergeefs gejaagd hebt en dan op een rustig Zondagsch wandelingetje pardoos op nobel wild loopt, dat geen angst schijnt te hebben, zijt ge geneigd te denken aan de grillen van 't geluk, maar zelfs hier doen zich psychologische wetten gelden. Wanneer ge bedaard door de bosschen gaat, uw eigen „aura” van vrede of medege-

HET LAND DER DENNEN. IN HET SYSELTSCHES BOSCH.

voel uitstraalt, kan het zijn, dat er, door een onzichtbare golf voor u uit, niets hinderlijks of storends noch in uw gedachten, noch in uw daden is; en 't gebeurt wel, dat het natuurdier merkwaardig in staat is om de eerste zoowel als de laatste te begrijpen, evenals sommige honden op 't eerste gezicht weten, of een vreemdeling hen goed of vijandig gezind, of bang voor ze is. Wanneer ge opgewonden zijt, of begeerig om te dooden, schijnt er iets van uw gemoedsopwinding aan u vooraf te gaan; het gaat over veel wilde vogels en andere dieren, alle uiterst fijngevoelig, voordat ge binnen het bereik van hun zintuigen komt; en wanneer ge dicht genoeg bij komt om ze te zien, zult ge dikwijls merken, dat ze rusteloos, achterdochtig zijn, ofschoon er tot nog toe geen tastbare waarschuwing voor dreigend gevaar door de stille bosschen is gegaan. Zoodra ze u maar zien of ruiken, springen ze weg, want uw bewegingen bij 't wegschuilen of kruipen doen het gevaar blijken, dat tot dusver alleen nog maar vaag gevoeld werd. Maar wanneer ge bedaard naar dezelfde dieren toegaat, zonder iets van innerlijke opgewondenheid, zullen ze soms weliswaar onmiddellijk wegvluchten, vooral in een streek waar veel gejaagd is, maar vaker zal 't gebeuren dat ze u bekijken met een blik van verbazing; ze glippen, altijd waakzaam, dan hier dan daar om beter het oog op u te hebben, en geven menig bekoorlijk blik van nieuwsgierigheid voordat ze wegglijden en nog eens omkijken onder 't gaan.

Dat is de leerzame ondervinding geweest van tenminste één mensch, niet eens maar honderd maal in de wildernis. Ik ben diep in de bosschen geweest als mijn voedselvoorraad schaarsch werd, of in de stroomversnellingen verloren ging, of een ongenooden beer verzadigde, en het was dan de vraag: wild te schieten of honger te lijden; maar dewilom te schieten werd in toom gehouden door het beginsel dat een dier in 't wild zekere rechten heeft, die een mensch verplicht is te eerbiedigen. Ik ben bij voorbeeld altijd van oordeel geweest, dat een jager niet onverontschuldigd is wanneer hij eenschot

op grooten afstand probeert als het zijn gewone behendigheid te boven gaat; dat het onvergeeflijk van hem is „een kans te wagen” bij nobel wild, of er een kogel „voor over te hebben” als hij weet, en dat doet hij, dat de kans vijftig tegen een is dat hij 't dier, wanneer hij 't raakt, slechts zal wonden en het berooven van die blijde vrijheid, die het meer waard is dan het leven. Wanneer ik er dus af en toe op uitgetogen ben om een bok te schieten (een baantje waar ik hartelijk het land aan heb), heb ik soms dagenlang gejaagd eer ik het dier, dat ik hebben wilde, goed onder mijn bereik kon krijgen. Maar als ik, in dezelfde streek en bij 't volgen van dezelfde prenten, de groote bosschen in ben gegaan met geen ander doel dan van hun stilte, hun geur, hun zegen te genieten, gebeurde het maar zelden dat ik niet volop herten vond, of dat ik ze niet alle zoo dicht ik maar wilde kon naderen. Meer dan eens heb ik in de bosschen een wild hert met mijn hand aangeraakt (zooals in een ander hoofdstuk verhaald wordt) en menigmaal heb ik ze binnen 't bereik van mijn hengel gehad.

Zoo gaat het zelfs met beer, eland, rendier en andere beesten — de beste „trefkansen” komen als ge er niet op verdacht zijt, en het is geen toeval maar een psychologische wet, die wil dat ge het meeste wild zult zien wanneer ge uw geweer thuis laat. Een jager moet al heel suf zijn als hij niet ontdekt heeft, dat het dier waar hij met vreedzame bedoelingen op afgaat, terwijl hij tracht zijn oogen of zijn hart allerlei vriendelijks te doen zeggen, een heel ander dier is dan dat hij met gespannen spieren en harde oogen en den dood

in het krommen van zijn vinger om den trekker besluit.

Ik ontmoette eens een Engelsch jager, houtvester in de bosschen van Indië, die me vertelde, dat hij het heele eerste jaar van zijn verblijf in de wildernis er „gek” op was om een tijger te schieten. Hij droomde 's nachts van de beesten; hij joeg er overdag bij elke gelegenheid en op alle bekende manieren op; hij ging er nooit voor zaken in 't bosch op uit zonder het geweer klaar; en in al dien tijd had hij net één glimp van een voortsnellenden tijger. Eens was hij ver van zijn kamp gelokt door een nieuwen vogel, en toen hij er op een kleine open plek naar keek, ongewapend en verheugd over zijn ontdekking, hief een tijger zijn reusachtigen kop uit het gras, geen twintig stappen van hem af. Het monster keek hem eenige oogenblikken vast aan, ging toen rustig op zij, bleef nog eens staan om te kijken en sprong het kreupelhout in.

Dat bracht den man op een gedachte, en in die gedachte werd hij nog versterkt door het feit dat de ongewapende inboorlingen, die geen verlangen hadden om een tijger te ontmoeten, de monsters herhaaldelijk zagen in streken, waar hij er tevergeefs jacht op maakte. Bij wijze van proefneming liet hij eens een paar maanden zijn geweer thuis; hij oefende er zich in om rustig door de „jungle” te glippen zonder lichamelijke of geestelijke opwinding, zooals de inboorlingen dat doen, en weldra begon hij ook tijgers tegen te komen. In één district kwam hij er bij vier in de buurt in even zooveel maanden, en alle handelden ze op dezelfde half verbaasde, half-nieuwsgierige manier.

Toen geloofde hij dat hij zijn wild begreep, begon nog eens zijn geweer te dragen, en bofte geweldig, zooals hij het noemde. De prachtige tijgervellen, die hij me toonde, waren er 't bewijs van.

Voor mij was die man een groote zeldzaamheid, want hij was de eenige mij bekende Indische of Afrikaansche jager, die alleen de „jungle” inging, als een man, en niet van ongewapende inboorlingen of drijvers of speurders afhankelijk was om zijn wild op te sporen. Zijn geweldig „boffen” was naar mijn

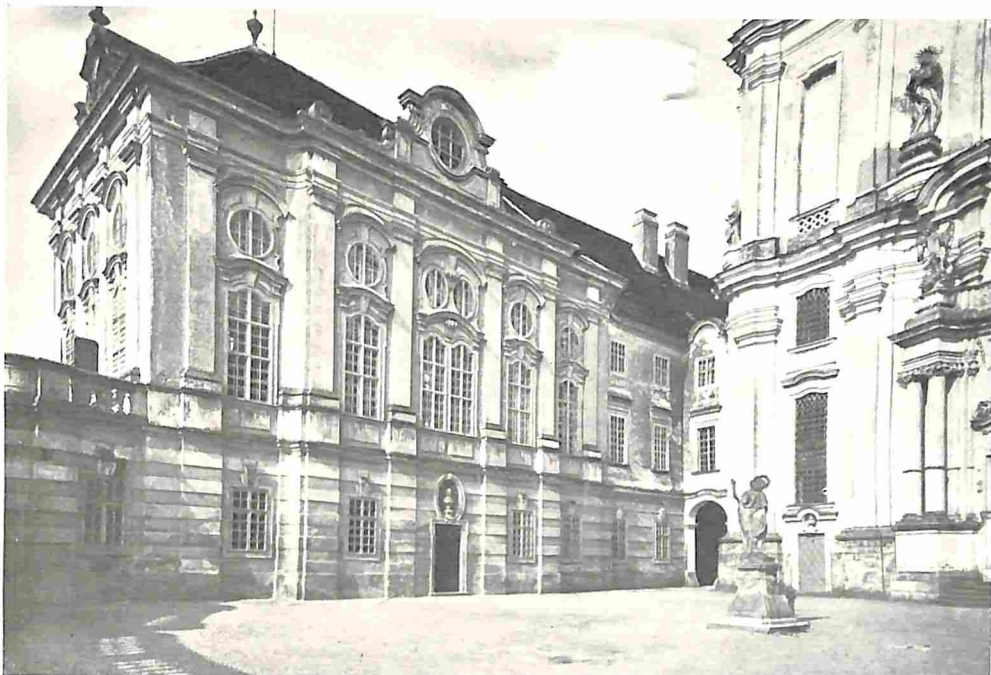
oordeel eenvoudig besef van het feit dat menschelijke opwinding ver kan dragen in de stille bosschen, en even hinderlijk kan zijn als menschengeur of een gewerschot.

Klinkt dat alles wonderlijk of ongelooflijk, als een hoofdstuk uit een droomboek? Hoe het ook klinkt, het is de gekristalliseerde overtuiging, resultaat van jarenlange, innige waarneming van wilde dieren in hun eigen bosschen; en wanneer ge het een oogenblik zonder vooroordeel beschouwt, komt het u misschien natuurlijker of bekender voor, als een hoofdstuk uit het leven. Wanneer de mensch, die tegenover u zit, zijn goeden of kwaden wil door een kamer heen kan zenden, zoodat ge zijn gezindheid zonder woorden voelt, of wanneer hij zich zwijgend zoo kan uitdrukken als hij het hek bij u binnen komt, dat sommige honden hem onmiddellijk schatten en hem verwelkomen of bijten, is het in 't geheel niet onwaarschijnlijk, dat diezelfde man hetzelfde gevoel uit kan stralen als hij 't veld in loopt, of dat gevoelige wilde dieren hem kunnen begrijpen of „voelen” op aanmerkelijken afstand.

Om die waarschijnlijkheid zuiver te schatten moet ge eerst uw oude jagerswijsheid kwijt zijn. Jagers zijn hierin als de Meden en Perzen, dat ze wetten hebben die nooit veranderen; en wanneer ge den ouden Nimrod in levenden lijve ontmoette, vermoed ik dat zijn raad zou luiden: „houd je onder den wind en sluip voorzichtig zonder een takje te breken, want 't wild zal er vandoor gaan als het lucht van je krijgt of je hoort.” Dit is het eerste voorschrift, dat ik leerde voor de jacht op groot wild, en het is op feiten gegrond. Maar er zijn

HET KLOOSTER MELK, VAN DEN DONAU AF GEZIEN.

HET KLOOSTER MELK.
DE BIBLIOTHEEK-VLEUGEL.

nog twee andere feiten in al die jaren door mij opgemerkt, die Nimrod zeker niet noemen zal; het eerste: het gebeurt dikwijls wanneer ge ingespannen aan 't jagen zijt dat het wild verschrikt wegstormt eer het u in den neus krijgt of ziet of hoort; en het tweede: dat, wanneer ge niet jaagt, maar rustig door het bosch zwerft, onbezorgd voortgaat en geen aandacht aan den wind schenkt, ge dikwijls vlakbij wild komt, dat stil gaat staan om u nieuwsgierig te bekijken nadat het u gezien heeft en uw stap of stem gehoord en uw hoedanigheid uitgevorsch heeft in de lucht. Deze beide feiten, die op het een of andere geestelijke- of gemoedscontact tusschen den natuurlijken mensch en het natuurlijke dier wijzen, zijn waarschijnlijk niet toevallig, of op zichzelf staand; en wij pogen hier om de natuurwet, of 't natuurlijke beginsel te vinden waarvan zij af en toe de onvolmaakte uitdrukking zijn.

Deze heele zaak van stille gedachtenwisseling lijkt misschien minder vreemd, wanneer we ons herinneren dat de meeste wilde dieren hun heele leven lang gewend zijn geweest aan dingen, die zintuigelijk blinde stervelingen geheimzinnig of ongelooflijk vinden. Waarom een rups, die slechts korte uren leeft als alle blaren groen zijn, een cocon van een enkel blad zou maken en met een zijden draad dat blad aan zijn stengel vastbinden eer ze zich er inwikkelt, alsof ze wist dat elk blad moet vallen; of waarom een spin, die voor 't eerst op een takje drijft, onmiddellijk draden op de luchtstroomingen zou uitzenden en, als een van zijn draden zich aan iets stevigs boven het water hecht, zich en zijn vlot ermee aan wal trekken; of waarom een jonge beer, die nog nooit een winter gezien heeft, op den juisten tijd een hol zou klaarmaken voor zijn langen winterslaap — oneindig veel van die dingen, als het A.B.C. voor de dieren in de natuur, zijn voor ons even onbegrijpelijk als hiërogliefen voor een Eskimo. Dat een gevoelig dier door zijn gevoel (dat is, door het in zich opnemen van een stille boodschap) zou weten of een naderend dier in een gevaarlijke of een onschadelijke stemming is, is werkelijk niet merkwaardiger dan dat hij zou weten, en dat doet hij stellig, wanneer het tijd voor hem wordt om op den trek te gaan of zijn winterkwartier in orde te maken. (Wordt vervolgd).

HET KLOOSTER MELK.

HIJ, die met den Westerspoorweg of met de boot op den Donau stroomafwaarts, van Linz in de richting van Weenen reist, krijgt halfweg, niet ver van het burgplaatsje Pöchlarn, dat in het Nibelungenlied bezongen wordt, een verrassend, onvergetelijk schouwspel te zien. Een breede statige rots dringt als een wig in den stroom naar voren. Beneden reikt het dichte groene loofwoud tot aan de rivier, die als een echt kind der Alpen water heeft, welks kleur afwisselt met de verschillende jaargetijden, en daarboven rijst een grauw gebouw met twee lang gestrekte, aan de voorzijde geopende vleugels, eerst zwaar op, om ver-

volgens door twee groote torens met koperen koepels bekroond te worden. Dat is het Benedictijnerklooster Melk in Neder-Oostenrijk.

Wie maar eenigszins met de volkengeschiedenis van Midden-Europa vertrouwd is, vermoedt reeds bij den eersten aanblik, dat deze plaats sinds oude tijden een belangrijke historische rol zal hebben gespeeld. Want de stroom, die er langs vloeit, is sinds menschenheugenis een voortreffelijke, veel gebruikte verkeersweg naar het oosten en westen geweest en vormde bovendien — met den bergrots — een natuurlijke beschermde ligging, die een nederzetting in de oude onveilige en onrustige tijden heel goed gebruiken kon. En zoo hebben ook werkelijk reeds de Romeinen de gunstige ligging van deze oeverplaats begrepen, en hier, nadat de legers van Augustus overwinnend tot den Donau doorgedrongen waren, onder keizer Vespasianus een kasteel opgericht, dat zij „castellum ad Mauros” noemden, omdat hier een afdeeling Mauritanische ruiters in garnizoen gelegd werd. Later ging het bloeiende Romeinsche provincie-leven, waaraan ook deze versterkte

legerplaats deelnam, in de stormen van de Germaansche volksverhuizing te gronde. Eerst met Karel den Grootte neemt de beschaving aan den boven-Donau een nieuwe vlucht, en zijn zoon Lodewijk de Duitscher maakt in het jaar 831 voor den eersten maal schriftelijk melding van de nieuw-ontstane plaats „Medelicha”, die hij het Beiersche klooster Heerrieden in eigendom geeft. Nog eenmaal gaat door den inval der Magyaren de beschaving dezer streek te gronde. Maar niet lang daarna overwint Otto de Grootte de barbaren op het Lechfeld en schenkt het bevrijde Oostland aan het flinke geslacht

HET KLOOSTER MELK.
DE GEBOUWEN AAN DE RIVIERZIJDE.

der Babenbergers welks vijf eerste Markgraven te Melk begraaven werden. Voortdurend mocht de thans ongestoord opbloeiende plaats zich in de gunst van de leden van dit vorstenhuis verheugen. Nadat reeds Markgraaf Leopold I hier een nederzetting van wereldlijke geestelijken gesticht had, ontbood Leopold II, die zich den burcht van Melk tot woonplaats koos, de Benedictijner monniken uit het nieuwe klooster Lembach naar hier, en werd zoo, in het jaar 1089, de eigenlijke stichter van het klooster Melk.

De afwisselende, maar steeds belangrijker wordende geschiedenis van de Melksche monnikengemeenschap vertoont overeenstemming met die van haar behuizing, het klooster en de kerk. Gedurende zes eeuwen ontwikkelt zich het huis op den kloosterberg uit zijn primitief middeleeuwsch begin tot het met muren en torens krachtig beschermde, treffende en schilderachtige gebouw, dat op een miniatuur met een ruiteraanval, en een met een zwaarddragende patroon gesierd miniatuur uit de 17de eeuw te zien is. Maar in 1683 wordt, ten gevolge van een brand, de oude kerk bouwvallig. Ook het klooster, dat al vier eeuwen in gebruik is, voldoet niet meer aan de nieuwe behoeften van de in aantal toegenomen kloosterbroeders. Bovendien is een over 't algemeen gunstige tijd aangebroken. Want zoo juist heeft Prins Eugenius van Savoye het rijk tegen zijn vijanden in oost en west, tegen de Turken en Franschen, bevestigd, en door zijn overwinningen een aanzienlijke landuitbreiding bewerkt, zoodat allerwege ook de bouwlust tot nieuw leven kwam. Dit alles te zamen maakt dat den toenmaligen abt Berthold Dietmayr (1700—1739) het besluit om tot herbouwing over te gaan, vergemakkelijkt wordt; den 29en Juni 1702 wordt de eerste steen voor de nieuwe kerk gelegd, terwijl tegelijkertijd het klooster herbouwd wordt.

Het ging thans niet als vroeger, toen het nieuwe bij het zooveel mogelijk gespaard blijvende oude werd aangepast. Want thans werd het oude tot den grond toe afgebroken; het nieuwe gebouw werd van de fundamenten af opgetrokken. Zelfs monumenten en altaren van geschiedkundige- en kunstwaarde werden vernietigd en als materiaal voor het nieuwe gebouw gebruikt. Slechts enkele gedeelten van den vestingaanleg en de keldergewelven bleven behouden. En aan dat radicale aanpakken van het werk beantwoordt dan ook het resultaat: wat hier meester Jakob Prandauer ontwerpt en voor 't grootste gedeelte ook uitwerkt, wat na zijn dood (1727) zijn neef en leerling Josef Munkenast (tot 1736) voortzet, is niet slechts als uit *een* stuk vervaardigd, maar het draagt ook geheel het karakter van den nieuwen tijd. Het is een klassiek-betugelde Barok. Maar daarmee alleen is het kenmerkende van deze architectuur nog niet voldoende gekarakteriseerd. In hooge mate gaat hier het beperkte handwerksbegrip van de Oostenrijksche provinciale kunst samen met de vrijere ruimere opvatting van de Italiaansche architecten, en deze samenwerking brengt een schepping tot stand waarin de overdadige, zich te buiten gaande kracht, door bekoorlijkheid bedwongen en verzacht wordt.

Het geweldige, paleisachtige en uit velerlei afdelingen bestaande gebouw beslaat — zonder de tuinen, dus slechts voor zoover de bebouwde oppervlakte betreft — te zamen ongeveer 17.500 M². Het hoofdzakelijk rechthoekige, grondplan toont aan beide zijden de smalle langgestrekte kloostervleugels, die

een ruimen vierkant hof omgeven; aan de voorzijde, boven de steil naar beneden dalende rots, worden zij door een soort van galerij met poortopening en vlakke bedekking, aan weerszijden verbonden en nemen daar de sterk inspringende kloosterkerk in hun midden.

De kerk doet in haar stijl denken aan Palladio, in 't bijzonder aan zijn „Verlosserskerk” te Venetië, maar reeds zij bewijst, dat meester Prandauer ook bij Carlo Carlone en de gebroeders Donato en Francesco van Allio met goed succes in de leer was gegaan. Het eenbeukige schip wordt door vijf tongewelven overdekt, in wier midden zich op machtige pijlers, boven den hoogen cilindrischen tamboer, een koepel van 14 M. doorsnede verheft, die tot de lantaarn een hoogte van 59 M. heeft. De hier aansluitende nissen nemen de plaats in van de dwarsbeuk, terwijl drie kleine kapellen zich naast het schip bevinden. Boven de kapellen en aan beide zijden van het koor worden de wanden door galerijen doorbroken en geleed. De gevel aan de westzijde vertoont een centrale, symmetrische gedaante, een slechts weinig uitspringend

portaal met dubbele zuilen van marmer, twee door pilasters gedragen verdiepingen met rijk en scherp gebroken, maar slechts weinig uitkomende lijsten, ten slotte twee ter zijde staande klokkentorens, die uit een vierkant grondplan in hun zich hoog verheffende spitsen overgaan.

De steenen vazen buiten, benevens acht standbeelden, leverde de bekende hofbeeldhouwer Lorenzo Mattielli, elk tegen betaling van 40 fl. Maar in 't inwendige ontvouwde het inheemsche handwerk zijn soliede kracht en zijn sierende fantasie.

De beeldhouwers en beeldsnijders, de stukadoors en smeden worden overtroffen door twee schilders met wie zij bij het aanbrengen der versieringen wedijverden. Laten wij slechts deze twee hier bij name noemen. De eene, Michael Rottmayr, koos de kerk tot terrein voor zijn werkzaamheden. Voor 10.000 fl. beschilderde hij den koepel met een allegorie der triomferende kerk en het gewelf met verheerlijkingen van den patroon van het klooster. De andere, Paul Troger, nam de zorg voor de fresco's in de marmenzaal en de bibliotheek van het klooster op zich. Daar bracht hij „de triomf van het licht”, hier de „triomf van de waarheid” in beeld.

Rottmayr is nog classicist, staat nog merkbaar dicht bij de school van Rafael, in 't bijzonder bij de Bolognesers. Troger echter vertoont reeds overeenkomst met Tiepolo. De vakken worden minder dicht met figuren en fladderende kleeren gevuld als bij Rottmayr, minder beheerscht door de heldere en beweeglijke, maar ook scherpe teekening, de kleur wordt alles. De lichte, doezelige toon, die vroolijk over wijde aetheruimten speelt en zich in de zwevende figuren, in hun fladderende gewaden slechts zachtens versterkt, geeft aan het geheel iets zuiver-schilderachtigs, waarin zich reeds het rococo aankondigt. In beide meesters echter belichaamt zich weder de aantrekkelijke samensmelting tusschen Italiaansche representatieve- en Oostenrijksche provinciale kunst.

Zoo treft overal van buiten naar binnen de overgang van het strenge tot het zachte, van het kalme tot het drukke, van het gebondene tot het losse. Bijzonder duidelijk treedt deze door geleidelijkheid verzachte tegenstelling tusschen het architectonische en het decoratieve aan het licht bij de kloostergebouwen, die den hof van den prelaat omringen. Van den scher-

HET KLOOSTER MELK.
BINNENHOF MET FONTEIN.

pen omtrek van den vierkanten hof vertoont zich het voortgaande luchtiger worden reeds in de vlak geprofileerde buitenmuren, in de tusschen zuilen en pijlers rijk geopende trappenopgang, in zijn vollen lichttoevoer, in de fijne en levendige standbeeldversiering en in de in vrije lijnen spelende stucreliefs van de vlakke en in afwisseling daarmee gewelfde bedekkingen. In de andere richting glijdt de gebonden massa van de hofgebouwen af tot de fontein in haar midden, welke rechthoekig gebroken, dan weer rond steenlijsten reeds een beperkte beweging verwekken, die in het bassin door de beide schalen, de vlakke beneden en de diep uitgeholde boven, zoomede door haar figuren en dollijnen verder verzacht, op gelukkige harmonische wijze opgelost wordt; men zie de afbeelding op blz. 248.

* * *

Op den wijze nadert ten slotte weder alles tot het vrije, lieflijke karakter van het omringende landschap aan den Donau, waarop men in 't bijzonder van het dak van de galerij voor de kerk een prachtig uitzicht heeft. En hier vooral begrijpt men, dat de werkelijke beteekenis van dit monument niet zoo zeer ligt in zijn indrukwekkende en eigenaardige architectuur, niet zoo zeer in haar geleidelijken overgang tot de decoratieve beschilderingen, in het doordringen van het geheel met de frissche sappige smaak van het handwerk, als wel in de eenheid, die kunst en landschap hier vormen. En juist uit deze eenheid spreekt de echte geest der provinciale kunst, die eens de eigenlijke waardemeter van de aesthetische sociale cultuur is geweest, en die wij tegenwoordig — niet alleen in Oostenrijk — door de schadelijke overheersching van de groote stad helaas verloren hebben.

M. E.

EEN COMPLIMENT.

EEN wandeling 's middags om twee uur! In Indië iets ondenkbaars, doch hier!

De wind blies om ons heen, koud, doch heerlijk frisch. De mantels hoog toegeknoopt, de handen diep in de zakken, liepen wij, vechtend tegen den harden wind, voort. Wat was het een genot hier te loopen, rillend van de koude eerst, doch dan, langzaam aan, het bloed voelende stroomen, heerlijk-gloeïend doortintelend je wangen; je lichaam weldadig verwarmend.

Roodbruin van de wilde zuring lagen de velden omgeven door donkere heide, welke later, over enkele maanden, haar violette kleurenpracht zal toonen. Nu blauwe bloemenplekken van viooltjes, smetteloos wit van sneeuwklonjes. Enkele gele boterbloemen schemeren tusschen het groene gras en het rood van de zuring. Daardoorheen slingert zich het witte fietspad, verdwijnend tusschen eikenhakhout om daar weer tusschen uit te kruipen.

Doch overheerschend dit alles, oplevend, opflikkerend, opschitterend als vele weelderige, gouden gaven, fleurt de brem, de bloeiende, gele brem.

Van slechts een handbreedte van den grond af tot een meter hoogte groeien zij in het zonlicht, de struikjes en struiken, in haar schat van gele bloemenpracht.

Gewend aan tropische hitte, genoten wij volop van de heerlijke, frissche voorjaarslucht. Hoe geurden de velden, hoe lieflijk lagen de enkele huisjes verscholen achter groen, struiken of bloesemtooi van vruchtboom.

Zoo stapten wij, twee bruine menschenkinderen, voort over de velden, door de hei, naar Huizen, het visschersdorp aan de Zuiderzee.

Zouden de dorpskinderen ons narroepen? Tot nu toe was dat erg mee-

HET KLOOSTER MELK. DE BIBLIOTHEEK-ZAAL.

gevallen. Wel keek bijna iedereen de bruine „chinaizen" aan, doch de boeren tikten steeds heel beleefd met een tik aan hun zwarte pet „g'n dag" of „mooi weertje". Twee boerinnen keken elkander 'ns aan: „Wat bennen dat nou voor kèrels?" Zelfs hadden wij al een complimentje gehoord. Boeren op de fiets bewonderden: „Wat een mooie oogen hebben die lui toch in hun kop," en wij hadden ons zeer geveleid gevoeld bij die kernachtige, welgemeende woorden, doch keken even daarna toch weer heel sip, toen één uit een gezelschap wandelaars uitlegde: „Zie je, dás nou een baboe!"

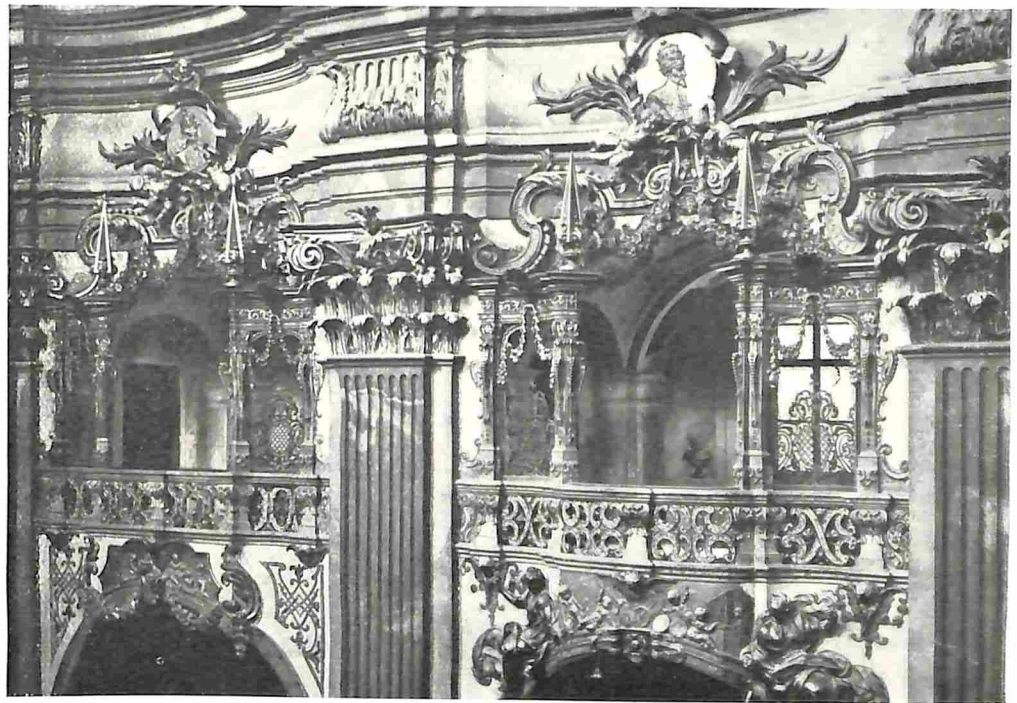
Och, och, die treurige kennis van ons Indië, van ons Indischen. Dat is beschamend voor U, Nederlanders.

Hierover heb ik het echter niet, wèl over het compliment van een dikke, welgedane boerin.

De wandeling, de frissche wind hadden ons hongerig gemaakt, en wij stapten een melkhuis binnen. In de herberg was geen mensch behalve de waard en waardin. Wat vonden zij dat interessant, twee jongedames uit Indië! Het gulle, frissche boerinnegezicht onder de witte kap glom van genoegen. Het was één lach, één vriendelijkheid.

En waren de dames nog nooit in Olland ewèst? Wirkelijk niet? Nou, zij had wel eens meer bezoek gehad van Indische mèsjes, maar die woonden in Den Haag, en daar hadden zij Hollandsch geleerd. Maar zoo uit Indië?

„Nou hoor, u hebt het maar wat aardig aangeleerd. U spreikt het wat goed. Tòch flink, he man!"

HET KLOOSTER MELK. DÉTAIL IN DE KERK.

En de glunderende oogen keken ons vriendelijk bewonderend aan.

Toen hebben wij, in goed Hollandsch, afscheid genomen, en zijn lachend, geamuseerd, teruggelopen door velden en heide, naar ons stil, bescheiden huisje. R.—v. M.

Een Lentezang uit de oudheid.

Ovidius Fasti V 191 vlgg; 261 vlgg.

WANNEER de Romeinsche dichter Ovidius in zijn „Feestkalender” de Meimaand genaderd is en naar aanleiding van het Floralia-feestgetij ook de godin *Flora* zal bezingen, roept hij naar dichters recht en gebruik haar zelve aan als beste verklaarster van haar naam, haar wezen, haar machtsgebied. Zij noemt dan haar naam (de moderne linguïstiek moge bedenkelijk het hoofd schudden!) een verbastering van het Grieksche *Chloris*. Tevens maakt zij voor zich als echtgenoot aanspraak op den lieflijken, maar toch krachtigen god van den Westewind, *Zefier*, door de Grieksche mythologie, (die in dergelijke materie dikwijls erg onberekenbaar en wispelturig lijkt) ook wel aan andere nimfen als gemaal toebedeeld. Heeft ook niet een modern dichter, Jacques Perk, hem kunnen maken tot den bruijom zijner weemoedige *Iris*? Doch een ander, misschien wel onze keurigste classisist sedert Hooft, ik bedoel *Staring*, is de Ovidiaansche „opvatting” (als het niet te deftig klinkt) gevolgd in een echt juweeltje. Wie het niet kent of het zich niet herinnert, leze het terstond, of liever hij wachte even, tot hij van het hier volgende heeft kennis genomen. Dan zal hij, meen ik, tegelijk in de rechte stemming verkeeren, die vereischt wordt om een gedicht als *Staring's „Zefir en Chloris”* terstond volkomen te kunnen genieten.

FLORA.

De dichter.

„Kondig het! zèlf, wie gij zijt! Want 't menschelijk denken bedriegt vaak:

HET KLOOSTER MELK.
HET INWENDIGE VAN DE KERK.

't Beste voorzeker gij zèlf d' eigen benaming verklaart.”
Zóó vroeg ik. En als volgt d' onsterflijke sprak mij ten
antwoord
('t Was m', of heur lippen een lent' geurige rozen ontvloodt):

De godin.

Chloris was ik, die *Flora* nu héét; door d' Italische spraak is
D' aanvangsletter in 't Grieksch mijner benaming verknoeid.
Chloris was ik, een nimf dier gelukkige velden, waar eertijds
Leefde ('t verhaal is bekend) 't zalige menschengeslacht.
Zwaar voor den vrouwlijken schroom valt 't prijzen der
eigene schoonheid,

Nochtans juist dat schóón schonk tot gemaal mij een god.
't Was in de lent', 'k zwierf rond: god *Zefier* zág mij, ik
mèèd hem;

Aldoor volgt hij, ik vlúcht; rapper en sterker was hij.
Doch fluks schonk hij ten zoen mij den naam van zijn minne-
lijke ega;

Nimmer heeft mij des gods echtlijke sponde berouwd.

Lente is steeds mijn deel; mijn deel is 't schitterendst jaartij;

Loover bekleedt het geboomt, groen is de bodem bespreid.
'k Heb in mijn bruidschatbeemden een weelderig bloeiende
gaarde,

't Zoeltje doorstooft ze en een bron sproeit er haar
helderste vocht.

Deze vervulde mijn gade geheel met den edelsten bloemtooi;

„Voer gij (klonk 't) als godin over al 't bloeisel gezag.”

'k Zocht vaak 't kleurengemengel, in orde geregeld, te tellen;

't Was m' ondoenlijk: 't getal dreef met mijn telling
den spot.

Nauw zijn de paarlende droppen des dauws ontschud aan
de blaren.

Nauw is 't kleurig gebloemt lauwig door 't zonnegestreef,
Komen, met bonte gewaden omkleed, reeds samen de *Horen*,¹⁾

Gaardend in korfjes zoo licht al mijne gaven bijeen;

Dra ook voegen zich *Gratiën* erbij en vlechten festoenen.

Kransen van bloemen ten tooi om heur gezalige kruin.

Mogelijk waant gij mijn rijk wel beperkt tot den lieflijken
bloemhof?

Neen, mijn godlijke macht voert ook op d' akkers gezag.”

Bloeide het graanveld rijk, dan wacht u een rijklijke dorsch-
vloer:

Bloeide de wijnstok rijk, *Bacchus* zal weelderig zijn.

Bloeide d' olijfdreef rijk, 't jaar zal dan zwemmen in de olie,

't Boomgaard-ooft hangt mee gansch van mijn bloeigetij af.

Is eens 't bloeisel mislukt, dan kwijnen peulen en boonen.

Kwijnen úw linzen, o *Nijl*, stroom met uw schuilende bron.

Zelfs ook wijnen, met moeiten in ruime gewelven gekelderd,

Hebben een „bloeisel” van schuim: vlokken hoog boven
in 't vat.

Honing is mee mijn gaaf; want honing-schenkende insecten

Noodt mijn bloei naar viool, klaver en geurige tijm.

Mij ook is het te danken, wanneer in den zwellenden jeugd-
bloei

Dartel 't gemoeft uitbot, krachtig het lichaam gedijt.

Middelburg April 1921. L. A. J. BURGERSDIJK JR.

1) De *Horen* zijn de steeds jeugdige godinnen der jaargetijden.

BUITEN.

Mijn hoofd rust, gestoofd door de lente-zon,
Met m'n haren in varen en mossen,
En m'n oogen in bogen van lichte-blauw,
En om mij het ruischen der bosschen.

Zoo trouw zit m'n vrouw, m'n jongen en fijn,
Klein mollige meid, om te stelen,
Op 't mos in 't bosch bij een roggeveld,
Waar de zonnepatjes op spelen.

O, 't koele gewoel in 't glanzende hout,
Van de winden als hinden zoo dartel,
En de teere veëren in 't bleeke blauw
Boven 't zilverig berken-gespartel.

Wat zegt toch de specht met z'n schaterlach,
En de vinken, die twinken en tjuiken?
Nu de struiken ontluiken, al knoppen staan strak
Van der beuken warrige pruiken!

Dat de lente haar tente gespannen heeft,
Weer over in toover en kleuren,
In de landen, die branden van jeugdige kracht,
Van leven, dat los zich gaat scheuren.

O, die lustige rust van ons samenzijn,
In de zonne, die bron van juweelen....
Zij weeft ons en geeft ons het lente-kleed
Voor den disch waar we 't levensbrood deelen

.....
Mijn hoofd rust, gestoofd door de lente-zon,
Met m'n haren in varen en mossen,
En m'n oogen in bogen van luchte-blauw,
En om ons het ruischen der bosschen.

J. G.

De Bloembladen van Lao-Tze.

33) DOOR J. ALLAN DUNN.

HOOFDSTUK XIX

CLAIRE ARDEN GEEFT EEN VERKLARING.

STUART Mc Vea ontving hen opgewonden, toen hij het gouden bloemblad aanschouwde.

„Ik wist wel, dat je het zou krijgen, mijn jongen,” zeide hij. „En ook u, Mr. Walton, betuig ik mijn dank. Ik vertrouw dat gij dit een voldoende belooning vindt.” Hierbij overhandigde hij hem een cheque van duizend dollar, welke Walton in zijn vestjeszak stak, terwijl hij met een kort woord dank zei voor zijn mildheid.

„Voor u, Keeler, maakte ik een geteekende cheque van honderd duizend dollar, zoals ik beloofde.”

„Dan moet ik u verzoeken die te verscheuren en een te maken ter waarde van 't halve bedrag,” zeide Keeler. „Heusch, Mr. Mc Vea, ik houd me liever bij het oorspronkelijke contract. Ik geloof, dat u een fictieve waarde aan den talisman hecht.”

„O, meen je dat? Wel, we zullen zien. Ik had gaarne dat gij professor Mc. Adie ontmoette. Dit zijn de heeren die juist het achtste bloemblad voor mij ontdekt hebben, Mc Adie. Mc. Keeler bracht het uit Tibet mede.”

Hij schudde den ervaren geleerde de hand en Keeler keek nieuwsgierig naar den man, voor wien Cartwright zich uitgegeven had.

„'t Zou me verwonderen, als hij in die levensdrank gelooft,” zei Walton, toen zij eindelijk het pension verlieten.

„Ik kan moeilijk gelooven, dat Mc. Vea hem alles verteld heeft,” antwoordde Keeler. „Ik veronderstel, dat hij de oorspronkelijke vorm der letters van Mc. Adie heeft geleerd, maar hij zal hem niet met de geheele vertaling bekend gemaakt hebben.”

„Wel, 't is een royale, oude kerel. 'n Werk van vier en twintig uur met duizend dollar te beloonen is niet om uit te vlakken. Jij zelf versmeet vijftig duizend dollar maar ik kan begrijpen dat je die liever niet aannam.”

„Ik kwam overeen het voorwerp tegen de oorspronkelijke som terug te brengen,” zeide Keeler. „'t Zou misbruik maken zijn om van een halven krankzinnige het extra bedrag aan te nemen als ik het ding voor een prul houd. De vijftig duizend dollar verdiende ik volgens mijn meening.”

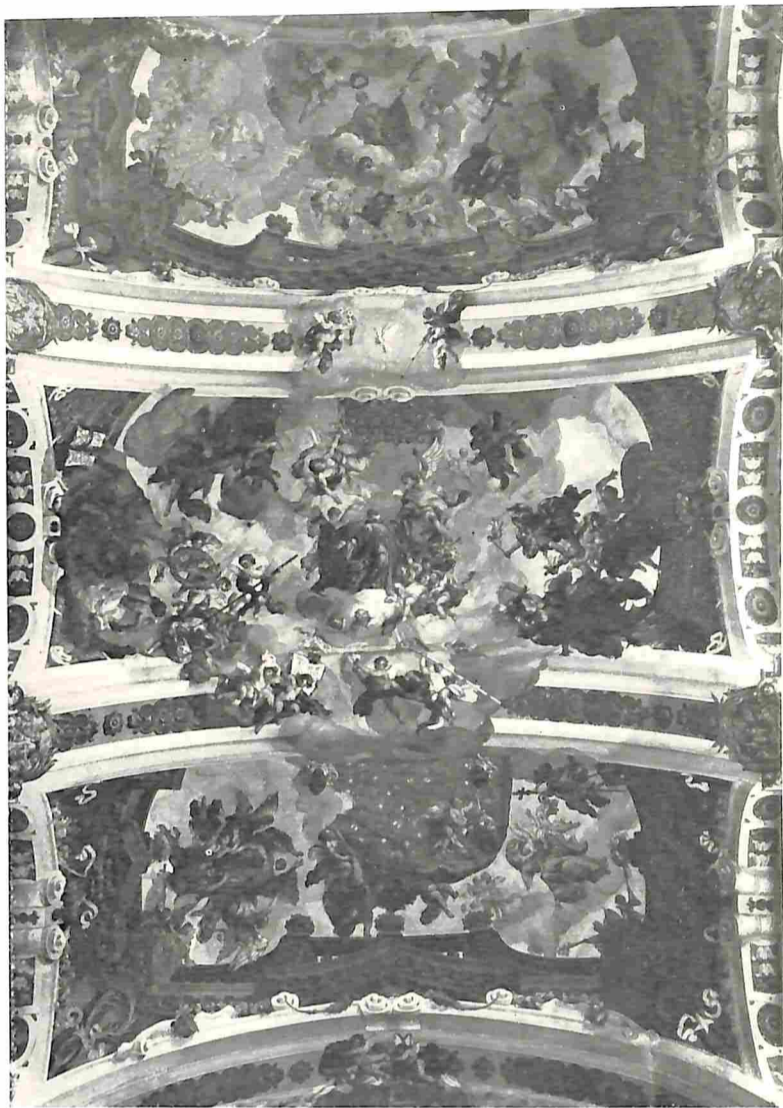
„Wat ben je van plan nu te doen? Ga je met mij naar Borneo?”

„Ja of ik neem jou met mij mee naar Burma voor de jacht.”

„Dat kan ik niet doen. Ik heb een kapitaal bijeengebracht voor die andere onderneming, die winstgevend is. Goud in kleuren in de grootte van noten, 't is bepaald opwindend het in veiligheid te brengen. De inboorlingen zijn niet, wat je noemt, gastvrij. Je hebt maar één ding te doen en dat is: ga met mij graven. Maar of je 't wilt of niet, ik heb je hulp noodig om mijn uitrusting klaar te krijgen.”

„Ik moet voor mij zelve zorgen,” zeide Keeler. „Misschien kunnen we de twee expedities wel combineeren. Ik denk wel dat we gauw met alles gereed zullen zijn.”

Een week lang redeneerden zij naar hartelust over

HET KLOOSTER MELK.
PLAFONDSCHILDERING VAN M. ROTTMAYR.

uitrustingen, bedachten reizen, en keken op kaarten, hadden er groot vermaak in, lijsten van hetgeen zij behoefden op te maken en spraken van vroegere avonturen. Walton lachte soms stilletjes voor zich heen, als hij zag hoe Keeler een neiging van zich afzette, waar zijn vriend, naar hij had gedacht, ontoegankelijk voor zou zijn.

Een of tweemaal noemden zij den naam van Cartwright, tegelijk met dien zijner zuster. De priesters waren van den horizon verdwenen. Eens had Mc. Vea hen opgebeld en Keeler met jubelende stem verteld, dat de formule binnen drie dagen in haar geheel zou zijn; nogmaals bood hij hem de vijftig duizend aan, welke door Keeler geweigerd werden.

„Je moet mij komen bezoeken, eer je weggaat,” zeide Mc Vea. „Ik ben van je gaan houden, jongen, buiten de dienst om dien je mij bewees. Kom Donderdagmorgen vroeg. Mc. Adie zal dan hier zijn en met ons drieën zullen we tezamen wezen.”

Woensdagmorgen stapte Keeler uit een winkel van sportgoederen in de Vijfde Avenue en liep in zuidelijke richting, toen hij plotseling Claire Arden ontmoette. Hij bleef staan en haar bleek gelaat bloosde.

„Ik hoopte u nog eens te zien, Mr. Keeler,” zeide zij, „en probeerde u te ontmoeten, want ik wenschte 't een en ander met u te bespreken. Enkele zaken moeten verklaard worden en daarna zou ik u gaarne, als u mij dit toestond, om raad vragen.”

Ernstig keek hij haar aan. In de enkele laatste dagen van kameraadschap met dien buitengewonen man als Walton er een was, had hij zich zelf bevrijd geacht van de mogelijke betoovering, die zij op hem uitgeoefend had. Nu wist hij, dat hij blij was haar te zien en dat hij gehoopt had, dit te zullen doen.

Zij nam een plaats in zijn leven in; mocht die onvervuld blijven, dan zou die een leegte achterlaten, een smart en een voortdurend verlangen naar iets, wat hij gevoelde, dat het Lot voor hem bestemd had. Hij was een oordeel over haar handelingen ten slotte blijven opschorten. Die waren haar door haar stiefbroeder ingegeven en er waren misschien

verzachtende omstandigheden. 't Was niet meer dan eerlijk de kwestie uit te praten. Met een man zou hij erop aangedrongen hebben dit te Hoosac Falls te doen en nu zij vroeg.....

„Spoedig ga ik weg,” zeide hij. „Naar het verre Oosten. Wanneer wenscht u mij te spreken?”

„Waarom nu niet? Wij kunnen naar de plaats gaan, waar mijn stiefbroeder en ik verblijf houden. 't Gaat tamelijk goed met hem. Misschien wilt ge hem ook zien; 't zou niet meer dan billijk tegenover hem zijn. Zult ge komen?”

„Waar is het? In de zeven en negentigste straat?”

Zij bloosde een weinig, want zij wist, dat hij zich de bijzonderheden herinnerde van de val, die men voor hem uitgezet had.

„Ja.”

Bij het volgende kruispunt riep Keeler een leeg rijtuig aan en stilzwijgend reden zij naar het pension. De laatste keer hadden zij tezamen gereden naar de landingsplaats in Honolulu van de Wing-Wo-Wang bazaar af, toen hij voor haar de anjelier leis had gekocht en zij gezegd had gaarne zijn vriendin te willen wezen. Dat scheen al lang geleden.

Hij volgde haar in een vertrek, dat als bibliotheek was ingericht en achter de officieele ontvangkamer lag. Hooge openstaande ramen gaven toegang tot een balkon, dat op een tuin uitzag. Zij excuseerde zich voor enkele oogenblikken en kwam zonder hoed en mantel terug; haar haar glansde in de zon, die door het raam scheen.

„Wij zullen hier ongestoord zijn,” zeide zij toen zij de jalouseien half neerliet en met haar rug naar het venster ging zitten. „Ik heb er voor gezorgd, dat wij met rust gelaten worden, ik zal u niet lang ophouden.”

„Mijn moeder huwde Richard Cartwright,” vervolgde zij met zachte stem. „Hij was ingenieur aan eenige spoorwegen, welke in China aangelegd moesten worden. Hij had reeds een zoon, die bijna twintig jaar was. Twee dagen voor het Bokstersoproer, dat in Peking zijn hoogtepunt bereikte, snelde een priester hulpzoekend naar ons toe; hij werd door de Boksters vervolgd. Ik was toen zeven jaar oud.”

„Dan ben je nu vier en twintig,” rekende Keeler stiltesjes voor zich uit.

„Ik herinnerde me niet veel meer van het gebeurde, want ik zag het niet. Maar de man was verschrikkelijk door messteken verwond. Mijn stiefvader verjoeg de Boksters en deed wat hij kon voor den priester, maar dat was niet veel, want binnen het uur stierf hij. Echter was er in de vouwen van zijn vest een gouden plaatje verstopt met vreemde letterteekens erop. Mr. Cartwright bewaarde het meer als een herinnering, dan dat hij 't voor waardevol hield, geloof ik. In elk geval, twee dagen later zagen wij ons genoodzaakt met de overigen een schuilplaats te zoeken in de Britsche legatie en werd het tijdelijk vergeten. Toen de redding kwam opdagen verlieten wij Peking en begaven ons naar Shanghai.

De spooraanleg werd natuurlijk niet voortgezet. Mijn stiefvader verloor al zijn geld, en de vernietiging zijner plannen waaraan hij jaren gewerkt had scheen zijn levenslust te ondermijnen. Hij was niet jong meer en stierf het volgende jaar. Wij, mijn moeder, mijn stiefbroeder en ikzelf gingen naar Amerika en woonden een poosje in Hoosac Falls. Mijn moeder was daar geboren, had de boerderij van „de Eglantier” in eigendom. Zij bracht niet veel op en had toen volstrekt geen waarde. Zij stierf toen ik achttien was.

Tegelijkertijd had mijn broeder een betrekking gekregen als Secretaris bij Mc. Veal in New York. Hij woonde bij Mc. Veal en droeg zorg voor zijn zaken, wanneer deze op reis

was, hetgeen 't grootste gedeelte van den tijd het geval was, tot twee jaar geleden. Richard kreeg die betrekking gedeeltelijk door zijn kennis van het Mandarijnsch — ik onderhield de mijne door met Richard het te blijven spreken, grootendeels uit de grap om een taal voor ons zelf te hebben — vooral echter, ofschoon Mr. Mc. Veal eerst daaromtrent onwetend was, omdat deze van zijn bezit van dit bloemblad afwist. Bij hun tweede onderhoud toonde hij het Mr. Mc. Veal aangezien hem bekend was dat hij een verzamelaar van Oostersche curiositeiten was. Mr. Mc. Veal was dadelijk vol belangstelling en vertelde hem dat hij ook een plaatje had, precies gelijk aan dit. Het had eenige waarde, zeide hij en hij bood Richard de betrekking aan en honderd dollars in ruil voor het plaatje; de verkoop was een conditie voor zijn benoeming tot secretaris.

Ik wist niet totdat — totdat gij te Hoosac Falls kwaamt, van het geheim van het blaadje af, of liever van dat van die geheele bloem. Dit wensch ik u duidelijk te maken”.

Zij sprak met grooten ernst en Keeler boog zijn hoofd. Hij had gehoopt iets dergelijks te zullen vernemen.

„Ik wist noch dat mijn broeder afgietsels had genomen van de blaadjes, die rechtens Mr. Mc. Veal toebehoorden, noch dat hij eenige gedroogde kruiden genomen had, particuliere brieven had gecopieerd en luistervink speelde bij enkele gesprekken, die Mr. Mc. Veal met professor Mc. Adie hield. Nadat hij gewond werd vertelde hij mij alles. Ik zal niet trachten mijn broeder te excuseeren”.

„Uw stiefbroeder”, verbeterde Keeler.

„Mijn stiefbroeder. Eerst werd hij meegesleept door het denkbeeld dat men hem onrecht aandeed, ten tweede door dezelfde manie, die Mc. Veal te pakken had. Ik weet alleen dat hij op een zomer in hoogst opgewonden toestand te Hoosac Falls kwam en mij vertelde, dat Mr. Mc. Veal hem bedrogen had met de waarde van het bloemblad, dat zijn lastgever reusachtige sommen uitgaf om de andere blaadjes te bemachtigen en dat de bloem in haar geheel een geheim bevatte van onberekenbare waarde.

„Hij was zonderling ontroerd over hetgeen hij Mc. Veal's verraad noemde. Richard heeft een eigenaardig karakter, Mr. Keeler. Ik vermoed, dat

zijn leven in China zijn eigenlijke natuur veranderd heeft. Hij houdt zich afgezonderd, is, behalve tegen mij, zeer uit de hoogte.

„Geen eigen broeder zou vriendelijker kunnen zijn of zou meer voor me hebben kunnen doen. Wij waren heel arm en na mijn moeders dood heeft hij bijna alles, wat hij verdiende, besteed voor mijn opvoeding en voor mijn geluk.

„Hij sprak met Mr. Mc. Veal over de waarde van het blaadje, wees er op, dat hij genoeg op de hoogte zijner particuliere zaken was, om te weten, hoeveel geld voor de andere besteed was. Mr. Mc. Veal lachte hem uit. 't Is een man, die verkwistend is op 't punt van uitgaven welke aan zijn grillen kunnen voldoen, maar gierig op een penny waar 't de zaken van anderen betreft. Hij maakte er geen geheim van, dat hij veel meer had willen betalen om het blaadje van Richard te krijgen, maar bespote hem over 't idee van eenige verdere belooning.

„Richard wilde mij toen gaarne naar het Wellesly College zenden. Ik had er mijn hart opgezet, daarheen te gaan en hij legde 't zóó aan, dat hij mij daarheen kon sturen; ik was te jong en te zelfzuchtig om te bedenken, welke opofferingen hem dit kostte. Maar hij bleef altijd van oordeel dat Mr. Mc. Veal hem bestolen had.

(Wordt vervolgd).

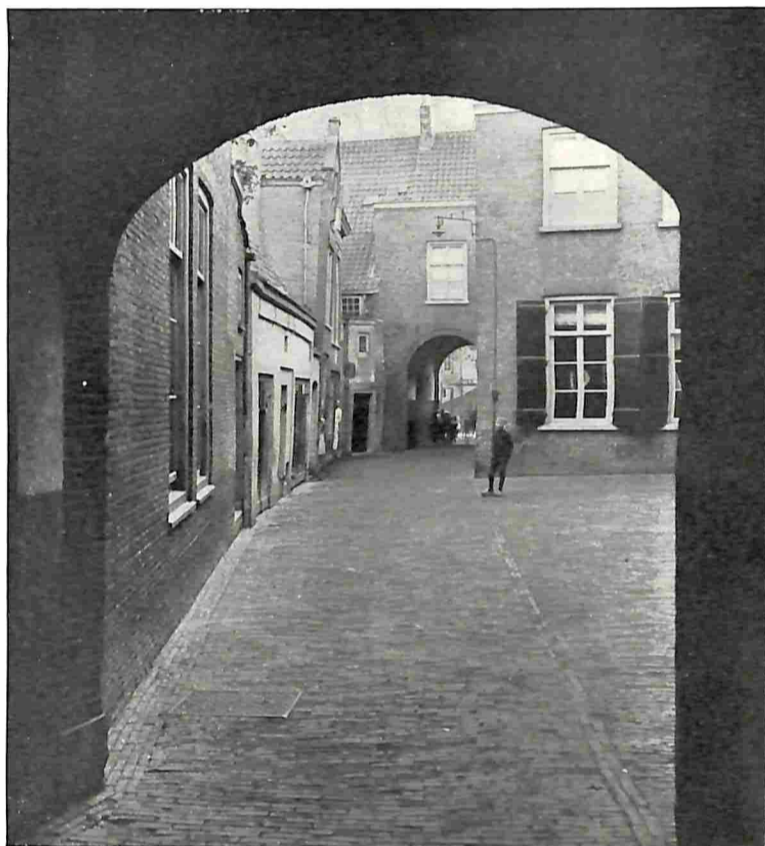

Foto C. Steenberg.

KIJKJE IN HET HOFTE DORDRECHT.